

‘Gebruik je top- en diptijd’

Door Dirk Wolthekker

Er zijn boekenkasten vol geschreven over hoe je een goede academische scriptie schrijft. Nieuw is hoe je dat snel doet.

Scripties schrijven is van alle universitaire tijden evenals de bijbehorende nachtmerrie. Voor heel veel studenten is het schrijven van een scriptie niets meer of minder dan een boze droom die uitkomt. Maar zonder ‘proeve van bekwaamheid’ geen diploma: vroeg of laat moet iedereen eraan geloven die met diploma de universiteit wil verlaten. Socioloog en NRC *Handelsblad* redacteur Warn Oosterbaan, tevens oud-hoogleraar aan de Erasmus Universiteit, zegt dat het maken van een scriptie weliswaar ‘een van de boeiendste dingen is die een student in het hoger onderwijs moet doen’, maar gelijktijdig constateert hij dat het ook een activiteit is waar velen huizenhoog tegenop zien, niet gehinderd door de vele mistroostige verhalen die ze horen van oudstudenten die na anderhalf jaar ploeteren een bijdrage bleken te hebben geleverd aan de zesjescultuur.

Voor studenten die het schrijven van een scriptie niet uitsluitend beschouwen als een studieverplichting, er iets meer dan een zes voor willen halen en ook nog eens de ambitie hebben een scriptie te produceren die door buitenstaanders wordt gelezen en begrepen, schreef Oosterbaan in 2004 *Een leesbare scriptie. Gids voor het schrijven van scripties, essays en papers*. Van het handzame gidsje verscheen twee maanden geleden de tiende druk.

Acht praktische hoofdstukken in kontakformaat. Zo laat het gidsje zich het best omschrijven. En zoals de titel al zegt – en zoals van een journalist/redacteur verwacht mag worden – gaat het gidsje vooral over het schrijven van niet alleen een goede, maar vooral van een leesbare scriptie. Veel aandacht dus voor stijl (‘ga niet experimenteren met een literaire, bloemrijke stijl, hou de zinnen kort en “kaal” en wees zuinig met superlatieven’), opbouw (‘elke zin moet verwijzen naar de vorige of ermee te maken hebben’) en

Illustratie: Almee Groen

met de krant lezen, maar ga meteen aan de slag’). Heel anders is het boek van de Italiaanse filosoof en schrijver Umberto Eco, *Hoe schrijf ik een scriptie*. Het boek kwam in de jaren zeventig uit in het Italiaans, in de jaren tachtig kwam er een Nederlandse vertaling en sindsdien geldt het als een klassieker op de scriptieboekenmarkt. Ook hier aandacht voor stijlen schrijfkwesties, maar ook ‘tien regels over hoe en wanneer je moet citeren’. Niet te veel: voor je het weet word je versleten voor ‘erudiete snob’. Niet

en ‘figuurlijke met reserve’-versies van teksten. Aantrekkelijk is het boek van Eco vooral door de aansprekende voorbeelden, zoals een grappig experiment waarbij hij zelf in de UB van de Piemontijnse stad Alessandria op verschillende manieren op zoek gaat naar naslagwerken en uitlegt hoe die te gebruiken. Mooi is zijn waarschuwing voor scriptiebegeleiders die studenten voor hun eigen onderzoek inzetten. ‘Vraag je bij het accepteren van een scriptieonderwerp altijd af of je deel gaat uitmaken van een groter gemeenschappelijk project en zo ja, vraag je dan af of je daar je energie in wilt steken.’

Heel anders qua opzet en toon is het boek *Snel afstuderen. Stap voor stap naar een geslaagde scriptie* van de economen Erik Feijen en Pepijn Trietsch. In 2004 richtten zij het bedrijf *snelstuden.nl* op, een bedrijf dat scriptiebegeleiding biedt aan studenten. Het bijbehorende werkboek is ook goed te gebruiken zonder de begeleiding, al zoek je vergeefs naar stijl- en taaltips en moet je houden van schema’s, figuren, checklisten, rekensommetjes en testjes. Maar als je dat handig vindt, dan heb je veel aan dit boek, want het staat vol bruikbare tips. Zoals: ‘gebruik je top- en diptijd’. Heb je een topmoment ga dan artikelen lezen en Excelformules invoeren, heb je een dip, maak dan de literatuurlijst of verbeter de lay-out. Is je probleemstelling specifiek genoeg? ‘Een aardige graadmeter daarvoor is hoeveel literatuur of data je over je onderwerp kunt vinden. Is dat erg veel, dan is je onderwerp te breed.’ Dat economen, misschien meer dan sociale wetenschappers of filosofen, ook denken aan de tijd die je met je scriptie kwijt bent (tijd is geld) blijkt wel uit het rekenvoorbeeld dat ze geven voor een haalbare einddatum voor een bepaalde scriptie. Die is vrij nauwkeurig te schatten, zo blijkt uit een som. ‘Het schrijven van deze scriptie gaat $3 \times (0,9) \times (1/0,8) + 0,5 = 3,9$ maand duren, inclusief twee weken vakantie tussendoor.’ ●

‘Het schrijven van deze scriptie gaat
 $3 \times (0,9) \times (1/0,8) + 0,5 = 3,9$ maand duren’

schrijfproblemen die je tegen kunt komen (‘schrijven is herschrijven en herschrijven is vaak schrappen’ en ‘als je ’s ochtends wakker wordt met een paar kant en klare zinnen in je hoofd, verspil dan geen tijd

alle ‘schrijflessen’ van Eco zijn even nuttig en soms zijn ze nogal theoretisch. Zo is het voor het overgrote deel van de scriptieschrijvers niet nodig het verschil te weten tussen ‘refererende’, ‘figuurlijke’

Umberto Eco: Hoe schrijf ik een scriptie, Prometheus, 275 blz., moeilijk verkrijgbaar in de winkel, wel tweedehands via bol.com of boekwinkeltjes.nl vanaf € 5,- Veel exemplaren in de instituutbibliotheken van de UB, maar meestal uitgeleend.

Erik Feijen en Pepijn Trietsch: Snel afstuderen. Stap voor stap naar een geslaagde scriptie, Coutinho, 171 blz., € 14,50

Warna Oosterbaan: Een leesbare scriptie. Gids voor het schrijven van scripties, essays en papers, Prometheus, 103 blz., € 10,-